

ЕКОЛОГІЧНА СЕРТИФІКАЦІЯ ЯК НАПРЯМОК СТИМУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Яненко Сантана, студентка групи ЕДПР-14-М, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (ДВНЗ «ПДТУ»), Маріуполь, Україна
Науковий керівник – **Володимир Кухар**, д-р техн. наук, професор, завідувач кафедри обробки металів тиском, професор кафедри охорони праці та навколишнього середовища, ДВНЗ «ПДТУ», Маріуполь, Україна

Сертифікація у сфері охорони довкілля є складовою частиною системи екологічного управління (СЕУ), тобто організаційно-технічної системи, що складається з комплексу засобів забезпечення, планування, контролю, управління охороною навколишнього середовища у процесі господарської діяльності підприємства або на всіх стадіях життєвого циклу продукції підприємства [1]. Згідно міжнародному стандарту ISO 14000 СЕУ визначається як складова частина загальної системи управління підприємством. У рамках комплексу стандартів ISO 14000 розробляються такі стандарти з екологічного маркування продукції, призначені створити єдину нормативну базу в цій галузі, що сприяє подоланні торговельних бар'єрів.

У вітчизняній практиці отримав розповсюдження термін «екологічна сертифікація» стосовно до сертифікації продукції на відповідність вимогам державних стандартів на продукцію в частині вимог з охорони довкілля або екологічних вимог. Поняття «екологічна сертифікація» розповсюджується також на екологічно небезпечні виробництва та технологічні процеси, продукцію, що має переваги у відношенні екологічної чистоти й виробляється з використанням ресурсозберігаючих і безвідходних технологій. Продукція, що отримала підтвердження наведених випробувань, може маркуватися спеціально встановленим знаком або етикеткою.

Система екологічної сертифікації (СЕС) в Україні призначена для обов'язкової та добровільної екологічної сертифікації (екосертифікації). Добровільна сертифікація у рамках Системи здійснюється у тих випадках, за якими у законодавчих актах України не передбачено проведення обов'язкової сертифікації. Вона проводиться за ініціативою заявника на основі договору між органом з сертифікації та заявником [2].

Екосертифікація сприяє:

- впровадженню екологічно безпечних технологічних процесів та устаткування;
- виробництву екологічно безпечної продукції на всіх стадіях її життєвого циклу, підвищенню її якості та конкурентоспроможності;
- створенню умов для організації виробництв, які відповідають встановленим екологічним вимогам;
- удосконаленню управлінням господарською та ін. діяльностями;

- запобіганню ввозу до держави екологічно небезпечної продукції, технологій, відходів, послуг;
- інтеграції економіки держави у світовий ринок та виконанню міжнародних зобов'язань.

Для створення правової бази з організації та проведення робіт з екосертифікації відповідні міністерства формують СЕС, що включає в себе:

- комплекс нормативних документів, які встановлюють принципи, нормативи та правила екосертифікації;
- систему органів, що забезпечують організаційно-методичне керівництво діяльністю з проведення екосертифікації, атестацію експертів-аудиторів і акредитацію органів з екосертифікації, проведення екосертифікації, інспекційного контролю та інформаційне обслуговування;
- реєстр СЕС для обліку органів з екосертифікації, сертифікованих об'єктів, виданих екосертифікатів.

Розробка нових видів матеріалів, виробів, технологічних процесів потребує спочатку створення технічних умов, стандартів, а після розробки процедур їх сертифікації. В розвинутих державах екологічна сертифікація достатньо розповсюджена, є обов'язковою та доповнює сертифікацію продукції та послуг [3].

Таким чином, екологічну сертифікацію продукції (послуг) здійснюють з метою стимулювання виробництва продукції, надання послуг та використання технологічних процесів, які менш за все забруднюють навколишнє середовище та гарантують безпеку продукції (послуг) для життя, здоров'я, майна та довкілля, що обумовлює необхідність екологічної сертифікації для всіх цивілізованих держав.

Література

1. Долина Л. Ф. Стандартизація та метрологія у сфері охорони довкілля / Л. Ф. Долина. – Дніпропетровськ: Континент, 2005. – 187 с.
2. Клименко М. О. Метрологія, стандартизація і сертифікація в екології / М. О. Клименко, П. М. Скрипчук. – Київ: Академія, 2006. – 368с.
3. Кириченко Л. С. Стандартизація і сертифікація товарів та послуг / Л. С. Кириченко, А. А. Самойленко. – Харків: Ранок, 2008. – 240 с.